

ARALIK'25

PEMA KOLEJİ 2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI REHBERLİK BÜLTENİ

(BÜLTEN

ÇOCUĞUM SOSYAL MEDYADA GÜVENDE Mİ?

Bizi takip edin

pemakoleji

Sosyal medya artık günlük hayatımızda bolca yer kaplayan, kişilerin sadece sosyalleşme amaçlı değil, bir iş kolu, reklam platformu, bilgi paylaşımı, duyurular vb. amaçlarla da kullanılan platformlar haline gelmiştir. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda sosyal medyayı tamamen hayatımızdan çıkarmak gibi bir düşünce sağlıklı olmayacaktır.

Sosyal medyanın kullanımı, kişilerin kullanım şekline ve kişisel özelliklere bağlı olarak değişebilmektedir. Bizler de ebeveynler olarak bu noktada da çocuklarımıza rol model olmaya devam etmek mecburiyetindeyiz.

SOSYAL MEDYADA ÇOCUKLARIMIZI NE GİBİ RİSKLER BEKLİYOR?

Sosyal medya sınırların olmadığı, herkesin kontrolsüz bir şekilde içerik üretip sunabildiği bir ortamdır. Böyle bir ortamda maruz kalınabilecek içeriklere bakalım:

- Canlı yayında kendine zarar veren kişiler
- Küfürlü konuşmalar
- Şiddet içerikleri
- Cinsel içerikler
- Farklı cinsel yönelimlerin normalleştirilmesi
- Gerçek kimliklerin dışında oluşturulan sanal kişilerle karşılaşma.

Sosyal medyanın sanal kimlik oluşumuna izin veriyor olmasının beraberinde getirdiği riskleri ayrıca göz önünde bulundurmak önemlidir:

Çocuk doğası gereği zaten büyümek ister, annesi babası gibi, abisi ablası gibi. Çocukta öğrenme süreci de böyle başlar, etrafındaki yetişkinleri taklit etmek, onlar gibi rol yapmak, işlerini, sözlerini tekrar

etmek ve onlarla aynı şeyi yapabildiğinde gelen başarıma hissinin peşinde koşmak isterler. Fakat günlük yaşamında görülmeyen, dahil olmuş hissetmeyen çocuklar sosyal medyayı görünür olmak için, varlığını ispatlamak için bir alan olarak görmeye başlar. Bu noktada sosyal medyada gördükleri ve özendikleri kişilerin de günlük hayatlarının gerçekliğini yansıtmıyor olduğunu öğrenmeleri gerekir.

Buna ek olarak çocuklarımızın kendilerinin yaşını büyük göstermesi, kendisini olduğundan farklı yansıtmaları ve sosyal medyada yansıttığı kişiyle arasında gerçekçi bir bağ olmadığını fark etmesi gibi durumlarda zayıf benlik algısı geliştirmeleri muhtemeldir.

Yine yaşlarını büyük göstermeleri sosyal medyada karşılarına çıkan onlardan yaşça büyük insanların çocuklarımızı istismar etme ihtimalini artıran başka bir faktör olabilmektedir. Çocuklar bazen o ortamda ne söylendiğini ve ne istendiğini fark etmiyor ve sadece yapıyor. **Bu sebeple çocuklarımızın bu olası riskleri bilmesi ve bizimle paylaşabiliyor olması gerekiyor.**

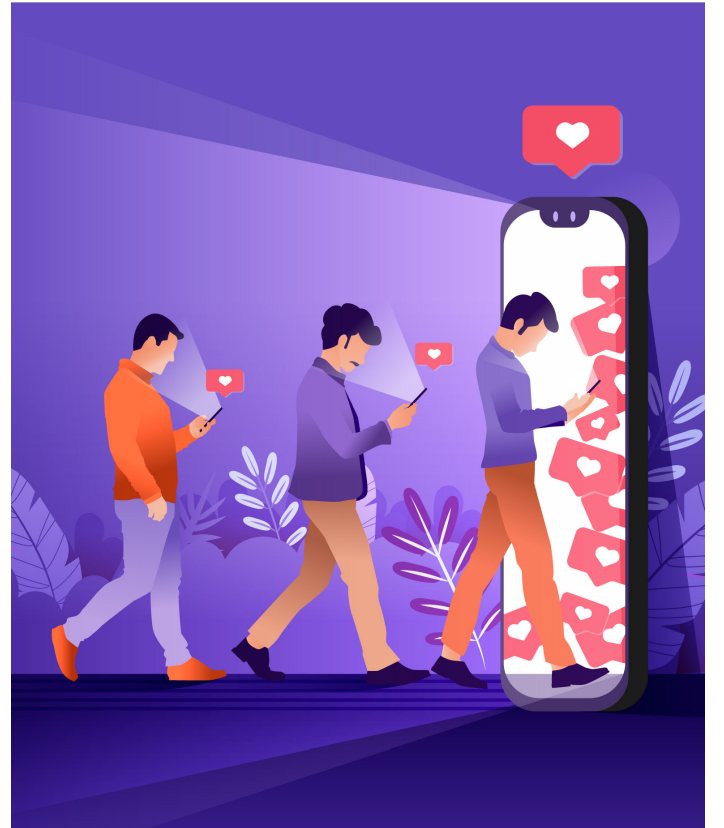
SOSYAL MEDYA VE MAHREMİYET BİLİNCİ:

Günümüzde en çok gördüğümüz sosyal medya içeriklerinden biri de daha anne karnındayken başlayan çocuk sahibi olma serüvenlerinin her ayrıntısıyla paylaşılması olabilir. Bir çocuğun ebeveynleri tarafından sürekli fotoğraflarının, videolarının, günlük hayatının çekilip paylaşıldığını gözlemlemesi mahremiyet bilincinin yeteri kadar gelişmemesine neden olabilir. Buna ek olarak **yapılan araştırmalar ve yaşanan vakalar gösteriyor ki herhangi bir mecrada paylaşılan fotoğrafların alınarak başka yerlerde kötü amaçlı kullanımı oldukça yaygın bir durum olarak karşımıza çıkmakta.** Özellikle pedofilin yaygınlığı da düşünüldüğünde çocuklara ait özel fotoğrafların herkese açık platformlarda paylaşılması gerektiği açıkça görülmektedir.

Sosyal medyada kullanılan algoritmalar da risk faktörlerinden bir diğeridir. Sosyal medyada hangi içerikte ne kadar zaman geçirdiğimiz, hangisine tıklayıp beğeni attığımız vb. gibi eylemlerin hepsi algoritmanın bize sunacağı sonraki içeriklere yön vermektedir. Bu bir yandan kullanışlı ve mantıklı gibi görünse de diğer yandan ekran karşısında geçirdiğimiz süreyi farkında olmadan uzatan bir yöntem ve asıl kullanım amacının bu olduğu da bilinmektedir. Buna ek olarak algoritma- da kullanılan içeriklerin sınıflandırılma sistemi karşımıza bizim kriterlerimizle tam olarak örtüşmeyen içerikleri de çıkartabilmektedir. Bu durumda çocuğumuz sadece belli bir oyunun videolarını izlerken bir anda şiddet içerikli, cinsel içerikli oyun veya videolarla da karşı karşıya kalabilmektedir.

SOSYAL MEDYA KULLANIMI İÇİN ALINACAK ÖNLEMLER:

- Sosyal medyanın olumlu olumsuz yönleri hakkında konuşmak
- Uygulamalardaki gizlilik ayarlarının düzenli olarak kontrol edilmesi
- Çocukların sosyal medyada kendi kişisel bilgilerini ve fotoğraflarını paylaşmamaları konusunda eğitilmesi
- Çocukların sosyal medyada takip ettiği kişiler hakkında bilgi alınması, birlikte değerlendirilmesi
- Çocukların kullanımına verilecek yeni oyun ve uygulamalar öncelikle aile tarafından test edilmeli ve içerik takibi yapılmalıdır. Ara yüzleri, yaş sınırı, kategorisi çocuğumuza uygun gibi görünse de içeriğin de farklı durumlarla karşılaşma olasılığımız vardır.
- Anahtar kelimeler ile uygulamada engelleme-izin sistemi kullanmak
- Akranları tarafından yapılabilecek zorbalıklar hakkında bilgi vermek
- Yabancı kötü niyetli yetişkinlerin de onlarla iletişime geçme ihtimali hakkında bilgi vermek

Sosyal medya aşırı kullanıldığında çocukların düşünce gücünü zayıflatmakta, sosyal yaşamdan ayırmakta ve pratik düşünme, sanatsal faaliyetler, hayal kurma ve sosyalliği kontrol eden sağ beyni pasifize etmektedir. Bu yüzden sosyal medya konusunda kullanım sınırlarını belirlemek ve özellikle ebeveynler olarak tutarlılığı sağlamak oldukça önemlidir.

Özellikle 13 yaşından önce çocukların sosyal medya kullanımı önerilmemekle birlikte kullanım amacı dikkate alınarak gözetimli bir şekilde izin verilebilir. Bütün yaş grupları için, kullanım amacı sadece sosyal medyada vakit geçirmek, oyun oynamak gibi sınıflandırıldığında ise günlük 30 dk geçmeyecek kullanım süreleri planlanabilir. Bunlara ek olarak kullanım yeri konusunda da sınırları belirlemek önemlidir. Sosyal ortamlarda, ders veya ev işi sorumluluklarına ayrılan zamanlarda, yemek masasında vb. iletişimin kalitesine zarar verecek ortamlarda sosyal medya kullanımı sınırlandırılmalıdır.

Çocuklara koyulan tutarlı sınırlar onların kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlar. Bu konularda anne-baba veya diğer sınır koyucu yetişkinlerin kendi içinde tutarlı sınırlar belirleyip birlikte hareket etmesi gerekmektedir.

Çocukla sağlıklı iletişim sağlandığında, sosyal medyada görüp etkilendikleri olayları sizlerle daha kolay paylaşabilirler ve bir şey gizlemezler. Bu noktada çocukla iletişim kurarken çocuğun duygusunun farkında olduğumuzu göstermek, yargılayıcı değil sakin bir tutumla, duygularını yok saymadan davranış odaklı çözüm önerileriyle yaklaşmak gerekmektedir.

Aşırı kontrolcü bir tutum sergilemek

çocukların kendilerini özgüvensiz, bağımlı, inatçı,

utangaç ve çekingen kimlik geliştirmelerine sebep olabilir. Sonuç olarak çocuklar sosyal medyada kendilerine farklı kimlik geliştirmelerine ve sosyal medyanın olumsuz taraflarını daha çabuk kabullenmelerine neden olabilir.

Son olarak unutulmamalı çocuklar sosyal medya kullanımında da bizleri rol model almaya devam edecekler. **Onlara koyduğumuz sınırlar ve kendi kullanımlarımızın aynı doğrultuda olması sağlıklı iletişimi ve aile içi güven ortamını destekleyecektir.** Aksi takdirde aile içi çatışmalar artar ve problem sadece sosyal medya kullanımı olmaktan çıkabilir.